

Štev. 5.

V Ljubljani, 1. velikega travna 1901.

Leto II.

Dih maj.

1.

Prišel črez noč je
kot bujni raj,
kot zlata sanja —
cvetoči maj.

Tam v gozdu pevci
zapeli so
in v spevih kralja
sprejeli so.

In cvet vzdrtel je
iz nočnih sanj
in vonj razkošni
razsul je nanj . . .

2.

Ah, maj po zemlji razgrnil je
svoj pisani prt . . .
Ah, maj prelestni, rožni, si
kot božji vrt!

In spevi brezkončni tako
po tebi odmevajo,
in luči blesteče tako
po tebi sevajo . . .

Metuljčki lahkokrili pa
tja k rožicam plavajo
in ličeca nežna, rožnata
jim poljubavajo . . .

3.

Dahnil tiko na poljano
pa je nočni sel,
tam v goščavi, tam v goščavi
slavec je zapel.

In zaprle v sladke sanje
cvetke so oči,
vstal lehak iz spanja vetrec
v krilu je noči . . .

In porosil rožo spečo
s hladno je rosó,
tiko šepetaje dalje
plaval je nad njo . . .

Cvetko Slavin.

Grajski lovec.

Spisal *Rajko Levin.*

1.

gradu blizu naše vasi je nekdaj služil Tomaž Brinar za grajskega lovca. Bil je star, suh, a precej trden mož, dasiravno je imel že precej let na plečih. Siva brada mu je obkrožala obraz, in izpod čela so gledale oči tako črno, da so se ga bali vsi otroci. Tomaž Brinar ni veliko govoril z ljudmi, le kolikor je moral, toliko je občeval z njimi, sicer pa je bil vedno tih in sam zase. Največje veselje mu je bilo, hoditi ves dan po gozdu s puško v roki. Gospodar ga je imel rad, ker je skrbno pazil, da niso tatje v gozdu drv kradli in streljali divjačine. Ker je bil torej vedno sam zase in ni hotel z nikomur govoriti, so se ga ljudje ogibali ter govorili med seboj, da je moral grajski lovec imeti kdaj hudo nesrečo, ker takosovraži svet.

In res! Grajski čuvaj je bil nesrečen.

Imel je namreč edinega sina Joška. Bil je priden in vrl dečko. In gospod učitelj, ki ga je poučeval, je pregovoril Brinarja, da je dal svojega Joška v mesto v šole. Joško se je pridno učil in je bil vedno prvi. Toda čim večji je bil, tem ošabnejši je prihajal. Ta napaka je vedno bolj rasla. Oče je z žalostjo opazil, da ga sin prezira, toda preveč ga je ljubil, da bi ga pokaral. Zadnje leto svojega bivanja na gimnaziji pa je postal tako ošaben, da se niti s sošolci ni hotel veliko pečati. Večkrat je šel oče sina v mesto obiskat, toda sin ni hotel veliko z njim pogovarjati se, le denar je vzel od njega. Bilo ga je sram, da je bil njegov oče tako preprost. Kolikokrat je oče jokal, vračajoč se iz mesta. Ko je dovršil Joško gimnazijo, je odšel na Dunaj v visoke šole, dasiravno je želel Brinar, da bi šel sin v semenišče.

Z Dunaja ni Joško očetu drugega pisal, kakor da mu naj pošilja denarja. In taka pisma je pisal vedno gosteje, tako da mu oče ni mogel več pošiljati denarja. Nekoč je prišel sin domov. Oče ga je prijazno sprejel, toda sin je bil jako redkobeseden. Zahteval je samo denarja. Oče mu je dal, kar je imel. Toda sinu je bilo premalo. Jel je očeta zmirjati, da je skopuh in da hoče, da bi sin poginil gladu. To je starca tako užalilo, da je rekел sinu:

»Veš, ljubi moj sin! Vedno sem se trudil zate. Podpiral sem te vedno z denarjem, kakorkoli sem mogel. In sedaj mi praviš, da sem skopuh? Sin, sin! Saj bi ti rad dal, a nimam. Sploh pa mislim, da dober otrok ne pita svojih staršev z grdimi priimki, in ti bi to tudi moral vedeti.«

Sin se je razsrdil in odgovoril očetu: »Jaz ne rabim pridig. Dajte mi denarja! Če ga ne daste, grem.«

»Nimam«, odvrne starec.

»Torej dobro! Pa grem, ker ste tako neusmiljeni. A kadar bom jaz imel službo, nikar ne hodite beračit k meni! Nagnal Vas bom!«

To rekši, odide. Bridko se je Brinar zjokal. Saj je vendar ljubil sina, in žal mu je bilo, da mu ni mogel dati denarja. V resnici pa Joško ni potreboval očetove podpore, ker je na Dunaju imel dobre dohodke, ker je poučeval po najboljših hišah. Brinar ni mogel pozabiti sina, dan za dnem je vzdihoval in jokal. Sin se ni nikdar več vrnil. Brinar ni vedel, ali je že izštudiral ali ne in kako se mu godi. In ravno to mu je bilo najhuje.

Nič več ni mogel vstrpeti v onem kraju, ampak poslovil se je pri svojem gospodarju ter šel k sedanjemu. In tako dobimo Tomaža Brinara v gradu, ki stoji blizu naše vasi. In zato je živel Brinar tako sam zase ter sovražil svet, pa storil ni nikomur nič žalega. Svojemu sedanjemu gospodarju pa ni ničesar pripovedoval o svojem sinu.

2.

Nekega dne pokliče graščak Brinara ter mu naroči, da naj ustreli ali kakega zajca ali srno, ker mu je pisal sin Rudolf, da pride z nekim prijateljem na obisk.

Bilo je ravno nekaj dni pred Božičem, in debel sneg je ležal krog in krog.

Drugega dne se pripeljata graščakov sin in njegov prijatelj. Graščak jih je bil silno vesel in jih je gostoljubno sprejel.

»To je gospod Jožef Brinar, zdravnik«, predstavi Rudolf prijatelja svojemu očetu.

»Jako me veseli, gospod doktor, da ste me posetili. Skrbel bom, da ne boste ničesar pri meni pogrešali«, reče graščak ter poda Jožefu roko.

»Človek se mora nekoliko poživiti na svežem zraku, in zato sva sklenila z Rudolfom, da Vas, cenjeni gospod, posetiva«, odvrne Jožef.

»Meni se tudi ne ljubi, vedno v pisarnici sedeti, in zato sem vzel dopust, da prebijem božične praznike pri Vas«, doda Rudolf.

V tem je bilo kosilo pripravljeno. Vsem je prav dobro teknilo, zlasti jim je šla v slast srna, ki jo je ustrelil grajski lovec.

»Očka, boljšega niste mogli narediti, kakor da ste dali srno na mizo. To je jed, ki mi najbolj ugajaja«, deje pri kosilu Rudolf.

»Vedel sem, da imaš to najrajši«, odvrne graščak.

»Veš kaj, ljubi prijatelj, pojdiva popoldne na lov, če nisi preveč utrujen. Videl boš, kako lepo je pozimi v gozdu«, reče veselo Rudolf Jožefu.

»Ako hočeš, pojdiva. Jaz nisem nič truden, toda streljati ne znam posebno«, odvrne ta.

»I, saj greva le zaradi zabave, medvedov nama ne bo treba streljati, ker jih ni.«

In res odideta popoldne Jožef in Rudolf v gozd s puškama. Dolgo časa tavata po snegu. Mrak je počasi legal na zemljo.

»Nič ne bova ujela«, meni Rudolf, »tudi mraz je tako zelo. Skoro bi bilo bolje, da odideva domov, če ne, bo kmalu taka tema, da ne bova nič videla.«

V tem skoči pes Sultan, ki sta ga imela s seboj, v goščavo ter jame lajati.

»Nekaj je zasledil«, rečeta oba ter napneta petelina pri puškah.

»Postoj tukaj!« reče Rudolf, »jaz grem za psom, morebiti kaj ustreliva.« Nato steče za psom.

Jožef pa stoji z nabito puško in čaka. V tem se zasliši strel od nasprotne strani, in Rudolf vpije: »Teci sem, zajca sem ustrelil!«

Jožef teče proti oni strani, odkoder je slišal strel, toda hipoma mu zmanjka tal, in padel bi bil v globoko jamo, da se ni urno prijel za koreniko. Puška mu je padla v brezdro. Jožef hoče splezati ven, toda nikakor ne more, ampak se drži za koreniko z vso močjo ter kliče na pomoč. Že so mu pohajale moči, in nič več se ni mogel držati.

Kar ga zgrabi močna roka in mu pomaga iz jame. Bila je roka grajskega lovca. Tomaž se je ravno vračal iz mesta, kamor ga je poslal zgodaj zjutraj graščak, ko zasliši klic in vpitje. Brzo teče tja, odkoder je slišal vpitje in pride pravočasno Jožefu na pomoč. V tem pride tudi Rudolf tja.

Jožef je bil ves prestrašen in nič ni mogel govoriti. Sede na hlod, ki je stal v bližini.

»Hvala, Tomaž, da ste ga rešili«, reče Rudolf in stisne lovčeve roko, »obilno Vas bo moj oče poplačal.«

»Storil sem le dolžnost. Toda svojo svetilko moram prižgati, da se bomo vsaj videli«, odvrne Tomaž ter prižge svetilko in posveti tja, kjer je sedel Jožef. Pa hipoma izpusti svetilko na tla, da ugasne, skoči k Jožefu in ga objame: »O, moj ljubi sin! Ti si in nobeden drugi! Zahvaljen bodi Bog, zopet sem te našel. Jaz sem tvoj oče. Joško, Joško, zakaj si me pustil tako dolgo samega?«

Rudolf je bil kar osupnjen. Ni razumel lovca, mislil je, da se mu je zmešalo.

Tudi Jožef je bil iznenaden.

Potem pa objame še on Tomaža ter reče z jokajočim glasom: »Odpuštite, dragi oče, odpustite, da sem Vas tako zelo nekdaj žalil! Ljubi oče, zahvaljujem Vas za rešitev. O, moj oče, oče!«

Sin in oče jokata, Rudolf pa gleda ginjen. Izpoznal je, da se lovcu ne meša.

»Vidiš, Rudolf, to je moj oče, ki sem ga zaničeval in preziral«, reče Jožef Rudolfu.

»Vse, vse je pozabljeno, moj dragi sin! Da te le zopet imam, moj dragi Joško! Hvala Bogu!« ihti starček.

»Sedaj pa moramo iti«, pripomni Rudolf. In odšli so.

Ko stopijo v sobo h graščaku, reče stari Brinar:

»Predragi gospod, po petnajstih letih sem zopet našel svojega ljubega Joška.«

Silno se začudi graščak: »To je vaš sin? Zakaj mi niste tega nikoli povedali? Povejte, kako ste ga zopet dobili?«

Toda ne oče ne sin ne moreta odgovoriti. Zato pove Rudolf o dogodku na lovu.

»Hvala Bogu, da se Vam ni ničesar pripetilo, dragi gospod,«, dejeno nato gospodar.

Ko se nekoliko umirijo, pove Jožef vse, kako je z očetom ravnal in kako je izštudiral in postal doktor.

»In tako,« konča Jožef svojo povest, »mi je pravični Bog odločil, da me je ljubi oče, ki sem ga zaničeval, rešil smrti in me tako opomnil, da moram očeta spoštovati.«

»Hudo ste se res pregrešili nad svojim očetom. Toda ljubi Bog Vam bo to odpustil, saj je dobrotljiv in usmiljen,«, reče gospodar.

Vsi so bili ginjeni. Oče in sin sta se objela ter poljubila.

Še dolgo v noč so se pogovarjali, in kmalu so vedeli posli v gradu povest o grajskem lovcu in njegovem sinu.

Ko so minili božični prazniki, sta se vrnila Rudolf in Jožef zopet v mesto, pa Jožef ni odšel sam, ampak vzel je tudi svojega očeta s seboj.

Pridi k nam v gosti!

*Zvončki beli
že v travi cingljajo,
z njimi se žarki
solnčni igrajo . . .*

*Žarki rekó jim :
„Zvončki veseli,
pesem zvonite
v haljici beli!“*

*Pesem zvonite :
cingli, cincina!
Radošna bodi,
cvečna mladina!*

*Cvetna mladina,
v polje zavijmo,
kodre si s cvetjem
tam okrasimo!*

*Čaša radosti
naša je polna!
Zima vrh gore
bolna je, bolna . . .*

*Srca mladinska —
čaše radosti,
pomlad preljuba,
pridi k nam v gosti!“*

Fran Žgur.

Pastirček.

Ej, ovčice bele moje,
pojdimo na pašo spet,
velik dan na zemljo sije,
v rožah se nabira med.

Travniki ob glasni lozi
spet zazeleneli so,
in cvečovi po poljanah
spet nam zadehteli so.

Kužka sta nam spremļevalca:
eden spredaj, drugi zad,
a nad nami, a ob nas je
dobra, pisana pomlad.

Pa stecita, kužka moja,
v lozo tja na izprehod,
če bo treba, bom zažvižgal,
saj vesta do mene pot.

Pasle bodo se ovčice,
jaz bom poleg njih čuvaj,
pa če pride volk, nabrišem
s palico ga, da bo kaj!

A če več se jih prikrade,
pa začnete: „Hov, hov, hov!“
In volkovi bodo plašni
vsi odpraskali domov!

Leon Poljak.

Oče naš.

Spisal Ivan Kern.

oldne se bliža. Gori s srede modrega, nebeškega stropa sveti in pripeka solnce. Bilka za bilko pada pod srpi v vrstah razstavljenih ženjic. Med šaljivimi pogovori hitro teko minute, četudi že boli hrbet in se poti čelo. Kar se začuje iz bližnjega stolpa zvon. Poldne je. Vsi, mladi in stari ljudje, moški in ženske, se prekrižajo, in krepko se razlegajo proti nebu besede: »Oče naš, ki si v nebesih, posvečeno bodi Tvoje ime, pridi k nam Tvoje kraljevstvo!«

II.

Tiha mesečna noč je. Vse stvari počivajo in mirujejo v sladkem spanju. Le tam v zadnji hiši se še sveti luč. Mlad mož se bojuje s smrtno. »To noč«, je rekel zdravnik, »se bo pokazalo, je li še upati ozdravljenja.« V velikem strahu in strašnih skrbeh čuje mlada žena poleg postelje. Vedno manj življenja in moči je videti na bolnikovih upadlih licih. V tej stiski pade uboga žena na kolena ter moli, vdana v voljo božjo: »Zgodi se Tvoja volja kakor v nebesih, tako na zemlji!«

III.

Po napornem delu se zbere osmerica zdravih, čvrstih ljudi — vsi ena družina — okolo velike orebove mize. Sredi mize stoji na snažnem prtu skleda soka, poleg nje pa leži hleb domačega kruha. Četudi so lačni, vendar se ne iztegne nobena roka, da bi prijela žlico, zakaj niso še vzdignili oče svojega glasu, kličoč: »Daj nam danes naš vsakdanji kruh!«

IV.

Hudo je razžalil sin svojega očeta. V zapravljenosti je oskrnil med slabo tovarišjo pošteno ime občespoštovanega kmeta-gospodarja. »Tako ne sme več biti«, se nekoč spomni izprijeni sin. Skesan in potrt se vrne v domačo hišo ter pade pred očeta, proseč ga odpuščanja. Še omahujejo razžaljeni oče, tu jim pridejo še o pravem času besede na um, ki so jih že tolikrat izgovarjali v molitvi: »Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom!«

V.

Mnogo potov ima pismonoša na kmetih. Truden od vročine in težke noše sede v senco kostanjevega drevesa kraj velike ceste, odloži torbo in zavitke ter zadremlje. Kar pride po poti z močno gorjačo v roki mlad, krepak rokodelski potnik. »Glej ga«, si misli, »nič ne bo zapazil, če pobrem ono-le torbo ter se skrijem v gozdu.« Toda še o pravem času se spomni besed v očenašu: »Ne vpelj nas v izkušnjavo!«

VI.

Črn oblak se vzdiguje, raste in se širi. Kmalu je prevlečeno vse nebo. Od daleč se sliši votlo grmenje, ki prihaja bliže in bliže. Že se utrinja blisk za bliskom, tupatam tudi močno treskne. Še malo, in vzdigne se močan šum kakor od divje vojske. To je vihar, ki lomi drevesom vrhove in odkriva hišam strehe. »Oj, rumena ti pšenica, srpi te bodo zaman iskali«, si misli razoglavi, pred hišo stoječi mož. In iz globočine srca privre molitev: »Reši nas hudega! Amen!«

Tri Vile.

*Na zemljo Bog Vile je tri bil poslat,
ukaz jim, da ljudstva osrečijo, da.*

»Kako se naloga naj ta izvrši?«
vzduhujejo Vile, ker to se jim zdi:

*Težko je osrečiti narode vse,
obenem pač tega ne vzmore nihče.*

*Premisljajo dolgo, kako naj začno,
da sreča se vsipiše povsod na zemljó.*

*In vsaka si k Bogu nazaj spet želi,
pa Vila zdaj prva izpregovori:*

»Naj vsaka izvoli svoj vek si in rod,
da njega osreči, podaj se odtod!

*Rimljane in Grke izvolim si jaz,
ker sem najstarejša, moj prvi je čas.*

*Dovesti jih hočem do slave, časti,
do take dospel še nobeden rod ni.*

*In Grke posnemal poznejši bo rod,
Rimljan bo vesoljnemu svetu gospod.«*

»A kadar dovolj že češčen bo Rimljan,
tedaj pa moj narod bo s slavo obdan.««

*In druga zdaj Vila dostavi še to:
»Grмана bom osrečevala samo.*

*Pred njim se bo vklonil ponosni Rimljan,
slovanske bo narode zmagal Grman.««*

*A Vila se tretja nasmeje sladko
in sestrama reče in pravi tako:*

»»»Kdaj pride pa vek moj, še tega ne vem,
zaupno v prihodnost pa gledati smem.

*Rod dolgo moj v temni bo sužnosti spal,
a dan bo prisvetil, moj narod bo vstal.*

*In združen rod Slave bo vzdignil svoj meč,
sovraga bo zmagal in rob ne bo več!*

»In rod moj slovanski potem bo slavljen!««
Oj, Vila, kdaj pride ta vek zaželen?

Oj, Vila slovanska, na dan zdaj, na dan!
Kaj ni zdaj že čas, da je srečen Slovan?

Anka Zupančič.

PRILOGA „ZVONČKU“

Ali nisem pravil? . . .

Spisal Andrej Rapč.

adja ni nihče tako rad jedel kakor Župljev Ivan. Posebno so mu ugajala jabolka, tista rdeča s stare, krive jablane sredi vrta. Pa je imela tista jablan tudi res okusen sad. In kdo bi si to mislil? Saj je bila že na treh krajih podprta in starata, tako starata!

Mene je vsekdar vzradostil pogled na Ivanov obraz, kadar je pokazal tiste bele, zdrave zobe rdečemu sadu. Ej, da ste ga videli! Tekmovala sta takrat Ivanov obraz pa rdeče jabolko.

Pa kaj bi vam vse to pravil! Mogoče, da komu zbudim prezgodnje želje po jabolkah in hruškah, tistih rumenih, ki se tako prijetno smejejo po drevju, ko priroma jesen. No, pa saj cvetje že gledamo, ah, pomladno cvetje, ki nam bo rodilo veliko, veliko hrušek in jabolk!

O Ivanu pa moram povedati še nekaj, preden vam napišem zgodovino njegovega ptičjega gnezda. V šoli je bil čul, da so ptice največje prijateljice sadnega drevja, zato pa naprej povem, da zopet ni nihče ptic tako rad imel kot Ivan.

I.

Zima je še bila. Drevje je molelo še gole veje v zrak — liki koščene roke. Ivan je sedel v gorki sobi in rezal, zbijal in žagal.

»I, kaj pa boš?«

»Boste že videli, ko bo gotovo«, je običaval reči in rezal dalje.

Pet deščic si je pripravil, ličnih in gladkih. Zbil jih je skupaj, tako da je bilo vse podobno hišici. V prednji deščici je izvrtal s svedrom tako veliko luknjo, da bi bilo lahko vtaknilo vanjo dete, staro eno leto, svojo ročico. Pod to luknjo je napravil manjšo, v katero je vtaknil paličico.

»I, kaj boš pa vendar napravil?« ga je vpraševala sestra Rezika.

»Boš že videla. To bo veselje! Ko bo gotovo, ti pa povem, kaj bo.«

Vzel je nato precej dolg drog in nanj trdno pribil leseno hišico. Zbežal je nato pod streho, kjer so imele kokoši gnezda.

»Graha se mavsa«, je mrmral, ko je lezel po lestvi. »Gotovo dobim gori kaj perja.«

In ni se motil. Kmalu se je vrnil s polno pestjo perja v sobo in ga lepo nastdal v izgotovljeno hišico.

»No, sedaj ti pa povem, Rezika, kaj je to! Ali veš, da vali v oni krivi jablani sredi vrta vedno isti par spomladi mladiče?«

»Kaj potem?«

»Pozimi je sneg odkrehnil ravno tisto vejo, v kateri je bila luknja za gnezdo. Kako bi bila stara dva žalostna, ko se vrneta in bi ne našla več prijetnega stanovanja! Napravil sem jima gnezdo, da se bosta veselila in naselila vanj. Ah, še znašati jima ne bo nič treba, sem že jaz del v gnezdu perja.«

»Pojdi, pojdi, naselila se bosta — pa v tvojem gnezdu!«

»Bomo videli! Tako sta prijazna in domača, pa bi se ne!«

»Boš že videl!«

»No, no!«

»Ah, to bo prijetno! Stara bosta iskala gošenic in črvov in jih nosila mladičem, jaz jih bom pa opazoval. Boš videla, Rezika, da bo tako!«

II.

Tisto leto je bila gorka pomlad. Zgodaj so prihajale selilke v naše kraje. Nenavadno kmalu je sililo cvetje iz zemlje. No, sušec in mali traven pa že tako morata malo ponagajati.

Ivan je že vse pripravil. Nesel je narejeno gnezdo na jablan in ga je pritrdil tam, kjer je bila prej luknja. A nesreča nikdar ne počiva.

Tako lepo pomladno solnce se je skrilo za oblake, in iz njih so pričele tihotapski padati zopet snežinke.

»Ah, koliko ga je zopet!« je vzdihoval Ivan. Hitel je na vrt in vzel gnezdo z drevesa, da se ne zmoči v njem mehko perje.

»Saj bi bilo pa tudi že dosti tega snega! Moža ne grem več delat.«

Pa sneg ni slušal Ivana. Šel je s tako trdovratnostjo kot nikdar prej. Toda dnevi so mu bili šteti. Zasolzil se je kmalu v vseogrevajočih solnčnih žarkih in ginil, ginil . . .

V deželo je romal vihroviti mali traven. No, saj sem že prej rekell Svojo komedijo je moral prirediti. Veter se je zaganjal v vrhove gogolj

dreves, pogledal malo po dimnikih, če so že iz njih izginile velikonočne klobase in slanina, če je še v njih kako pleče ali druga taka reč. A upehal se je kmalu, saj je prihajal oni vseoživljajoči čas, ko nas vzdadošča preprojena priroda s svojim živim čarom, saj je bila »Aleluja« za nami, saj je prišel večnolepi maj!

III.

Ivanovo gnezdo je bilo že zdavnaj zopet na jablani. Pa ni bilo niti jutra, da bi ne bil Ivan na vrtu. Nekega jutra pa ni vedel, naj bi li same radosti vriskal ali preobračal kozolce. Na palici pred njegovim gnezdom — saj jo vidite tu na sliki pod luknjo! — je sedela njegova stara znanka od lanskega leta. Zvedavo je pogledoval stari, stopicajoč po bližnji vejici, na to novo napravo, češ: »To-le bi pa ne bilo napačno! Stara, kar zleti noter! Ali ne, čakaj, da prej pogledam, kaj je to pravzaprav!«

In zletel je v gnezdo.

Ivan pa se je prekopicnil po vrtu.

»Ogledal sem si vse. Mehko je nastlano, dež ne bo prihajal noter. Prav prijetno! Stara, sedaj pa kar začniva!«

»Misliš, naj bi ostala tu?«

»I, kaj pa! Nobene nevarnosti ni!«

In zletela je samica v gnezdo, in poskočil je Ivan pod drevesom. Bil je neizrečeno vesel.

»Le čakaj, Rezika!« si je mislil. »Nič ji ne povem prej, dokler se ne naselita moja čivkati mladiči. Potem pa jo povedem na vrt in ji porečem: Ali nisem pravil?«

IV.

Lepo jutro je, kakršno si morete samo misliti spomladi. Rahlo dihajo pomladni vetrovi in božajo glavice pestrobojnih cvetic. Po travi se leskeče

jutranja rosa, ptiči se bude, cvetice dvigajo glavice. Zlata zarja se razliva po jutranjem vzduhu. Solnce vzhaja.

Ob vrtni ograji stojita Ivan in Rezika. Slovesno se drži Ivan, pričakujoč gleda na staro jablan Reziku.

»Boš videla, kaj sem ti pravil! Ali čuješ cvrčanje v gnezdu?«

»Ali so res notri?«

»Res, res, saj sem naprej vedel!«

»Pa si jih že videl?«

»Na jablano nočem iti, ker bi se me ustrašili, a notri so!«

»Pazil! Stari prihaja.«

Po zraku je švignil stari, iz gnezda pa se je prikazala gola glavica s široko odprtim kljunom.

»Ah, pa res! Vidiš, stari nese črva mladičem za zajutrek! Ne bila bi verjela!«

»Jaz sem pa vedel, saj sem poznal stara dva. Ej, kako sta krotka, prav nič se me ne bojita!«

Iz hleva je poklical oče: »Ivan!«

»Kaj?«

»Na krave malo pazi, da ne napravijo škode na vrtu. Gnoj bomo vzeli iz hleva, da ga zvozimo na njive, in živino bom spustil ven!«

Švignil je Ivan z bičem po zraku, se naslonil veselo na ograjo pa gledal proti hlevu, odkoder je veselo priskakljala mlada telica in več druge rejene živine.

Na večnem pragu se je prikazala mati.

»Ali nisem pravil?« je vzkliknil Ivan in kazal na gnezdo.

»Ptiči so se naselili v njem«, je žvrgolela Rezika in dostavila: »Ah, Ivan je pa res pravil!«

Kdaj zopet? . . .

*Kdaj boš zopet, lipa moja,
z belim cvečjem se odela,
kdaj me zopet v svoji senci
bodeš radošno objela?*

*Rad bi zopet te pozdravljal,
rad bi v senci ti popeval,
da bi daleč na okolo
pesmi glas krepko odmeval.*

*Pridi čas, ko zopet gledal
v vonjajočem bom te cvečju
in tedaj vesel posedal
v tvojem hladnem bom zavetju!*

Za vasjo.

Spisal Ivo Ivič.

a našo vasjo teče potok sredi livad in travnikov. Vso dolgo zimo je ležal po njih sneg, in led je okoval potoček v svoje spone. Pa prišla je pomlad. Od juga so zavele gorke sape. Sneg se je tajal, potoček je zažuborel; na ~~pr~~asojnih bregeh so zazvonili beli zvončki, in trobentice so jele oznanjati pomlad.

Solnce je začelo sipati na zemljo gorkejše žarke. Zelenje se je razsulo po polju in po gozdih. Cvetice so vzklike iz tal: prinesle so svoje glavice gret na solnce.

Po gajih in mejah si pleto ptice gnezda. Živina in ovce so prvikrat prišle na pašo. Zlati maj je pripravoval v deželo.

Kako je bilo dolgočasno v zimskih dneh! Ah, kdo bi se spominjal mraza in snega, kdo peči in deda z njegovimi povestmi? Zunaj je maj! Po zemlji je natrosila pomlad življenja in cvetja, in ob jutrih se po njem blišče dijamantne rose.

Zlati maj, zlati maj! Kje si spal toliko časa? V katerih duplinah si si jeseni postlal in pozimi prezebal? Ali ti ni bilo nič mrzlo? Ali te ni vzela zima? Ej, dober kožušček si imel, dobro si si kuril svojo krvco, da ni zamrznila.

Ah, zlati maj se nam smeje; smeje se nam in nam pravi: »Bedački, bedački ste vi, glave ste si povesili in zamislili ste se v učene misli. Le mislite, le mislite, jaz pa pojdem zopet v jutrove dežele, vi pa boste jokali po meni. Dolge zimske dneve boste za mano stokali in jokali . . .«

Ne, ne, majnik zlati! Tvoji darovi so prelepi, tvoji dnevi so prekrasni. Nočemo biti zamišljeni, ampak veseli in radostni hočemo biti in ljubiti tebe in rumeno solnčece.

Kam denemo cvetic? Kam nesemo mačic?

Ovenčamo si glave, omajimo si piščalke, in najlepših cvetic ponesemo tja v znamenje in nasujemo z njimi tla. Ob potoku stoji znamenje, ob njem moli mamica vsako jutro in vsak večer, kadar gre na polje in s polja.

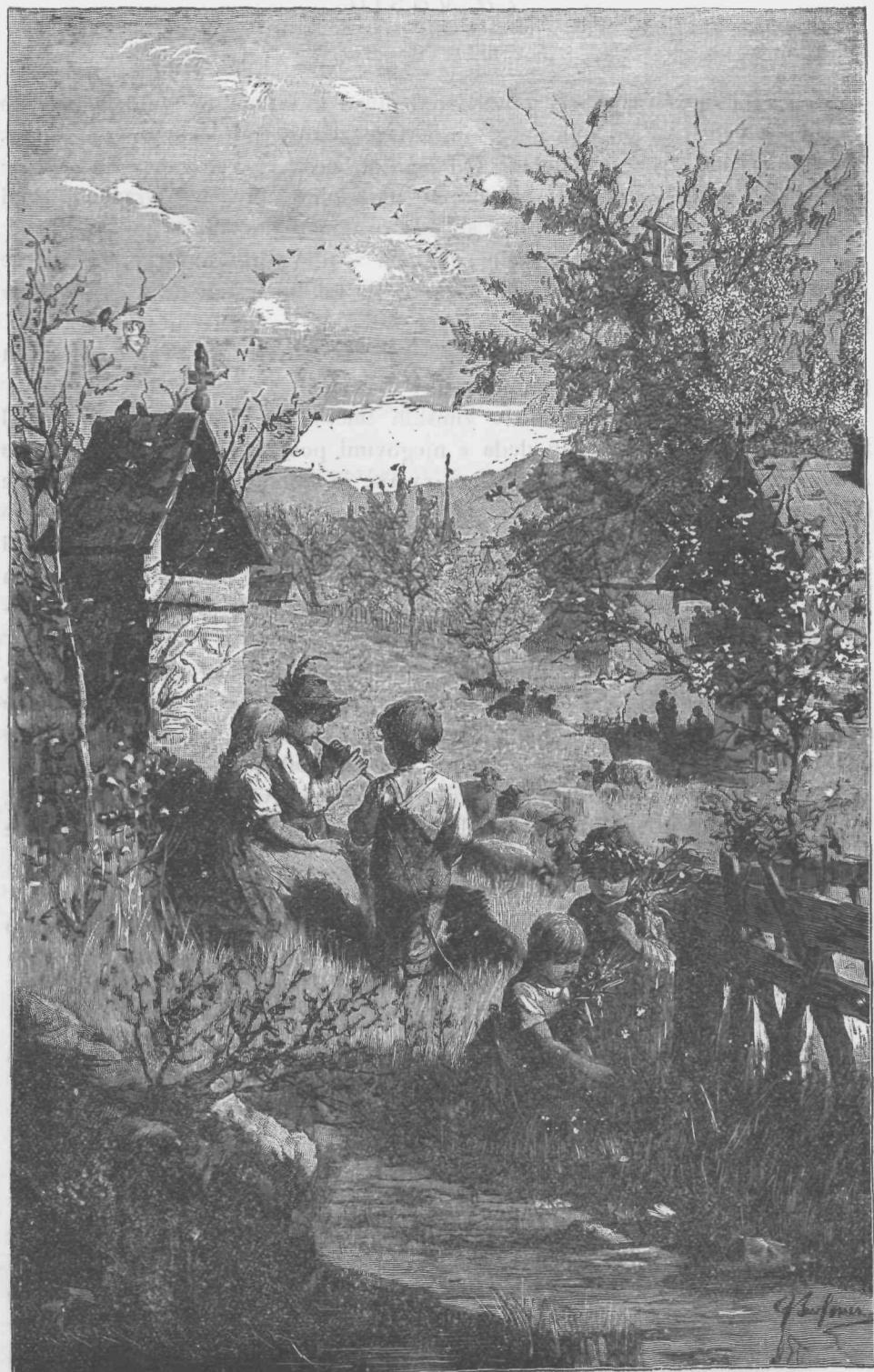
O, zlati maj, o, zlati maj! Kako bi te zahvalili? Kako?

Ko pridejo pusti jesenski dnevi, ko bo burja pometala po strniščih, pa bomo za tabo v resnici jokali . . .

O, zlati maj! Ostani dolgo, dolgo pri nas!

* * *

In v resnici je ostal zlati maj pri nas mesec dni. Pa kako je bil lep in kako nam je bil dober! Njegovi dnevi so bili jasni, topli in vabljivi. Začenjali so se zgodaj zjutraj in nehavali so se pozno v mraku. Rano jih je naznanjala zlata zora, ki nas je hodila budit. Ta se je polagoma prelivala v lep, topel dan, ki je nad njim svetilo solnce ter nas tako neizrečeno prijetno grelo, da smo skakali goloroki in s širokimi slamniki na glavah po mehki

travi. Potem pa, ko se je utrudilo solnce od samega gledanja na našo zemljico, se je začelo bolj in bolj nagibati h goram, ki jih je oblilo z raztopljenim zlatom. Po nebu pa se je razplavala večerna zarja. Pokukala je še vsepovsod: po hišah in gozdih, po grmih in vrteh . . . Vse je bilo rdeče, rdeče in trudno in zaspano.

Pa kam je še pogledala večerna zarja? Pogledala je skozi naše okno tam v kot, kjer stoji moja posteljca. In nad njo visi na steni križ. In tudi tja je pogledala večerna zarja. In njeni žarki so vstrepetali, obsevajoč križ in Boga na njem, kakor da bi se hoteli posloviti od Njega, ki jih je ustvaril. Potem pa so gasnili bolj in bolj, in končno jih je zapodil spat večerni mrak!

Ah, ta tvoj večerni mrak, zlati maj! Kako me je vabil in vabil: »Pojdi, zaspanček, pojdi, greva spat, greva sanjat!« In slušal sem ga in sem se odpravil spat. Pa sem se spel tja h križu in sem poljubil Boga v zahvalo, da me je ustvaril, in s prošnjo, da me naj čuva nocoj! Potem sem pa spal, spal — ah, kako sem spal! . . . Samo to še vem, da sem videl skozi okno, kako so zagorele zvezde na visokem nebu — potlej sem pa zaspal in nič več ne vem, kako je bilo . . . A moralо je biti lepo v spanju, ker sem zjutraj vstal zdrav in vesel, ah, tako čvrst in dobre volje! Mamica so odprli okna, in v sobo je zavel zrak, zrak, ta sveži, topli zrak, ki nam poživila kri in krepi ude! Ah, ta tvoj zrak, ti zlati majnik!

In pa Šmarnice, Šmarnice, ko gore sveče na oltarju, ko cveto rože na oltarju in ko žvrgole ptičice okolo hiše božje! Vse poje, vse se veseli, vse živi in se giblje in diše in moli — vse, vse, prav čisto vse!

Vse! — —

Žabi.

Priobčil Ivan Podgornik.

Iveli sta veselo dve žabi vsaka v svoji luži — prva blizu Vrhnike, a druga blizu Ljubljane — dokler se jih nekega dne ne poloti želja po potovanju. Vrhniška žaba bi rada videla Ljubljano, a ljubljanska Vrhniko. In obe hkrati ostavita svoji luži ter se vzdigneta na pot. Ali ta je bila dolga in težavna, ker jima je bilo prekoračiti hrib, za katerega so jima povedali kuščarji in martinčki, da se mu pravi Pešivčev grič. S hudo težavo prilezeta vrhu tega hriba, kjer se srečata in bratski pozdravita.

»Kvak, kvak, kvak! Jaz sem žaba iz vrhniške luže, rega, rega, rega!« reče prva.

»Kvak, kvak, kvak! A jaz sem doma iz Ljubljane, rega, rega, rega!« odgovori druga.

Potem zasučeta pogovor na druge reči.

Ko pove vrhniška žaba ljubljanski, čemu potuje in kam je namenjena, toliko da ta ni počila od smeha.

»Rega, rega, rega, pa tudi jaz samo zato potujem. Jaz bi pa Vrhniko rada videla.«

»Kvak, kvak, kvak!«

Ker sta bili obe lačni in utrujeni, sne vsaka po nekoliko mušic, potem pa se zavalita v travo, da se malo oddahneta.

Obe zadremljeta. Ko se prva prebudi, se ozre okrog sebe in zagleda mesto v daljavi.

»Kvak, kvak, kvak!« pokliče tovarišico. »Ti, saj lahko odtod vse razgledava.«

»Rega, rega, rega!« se nasmehlja zadovoljno druga. In obrne se vsaka na eno stran. Ali kakor sta bili neumni, nista niti opazili, da gleda vsaka tja, odkoder je prišla.

»Rega, rega, regal!« se začudi prva, »saj tvoja Ljubljana je pa prav takšna kakor moja Vrhnika . . .«

»Kvak, kvak, kvak! In tvoja Vrhnika je čisto takšna kakor moja Ljubljana . . . Prav po nepotrebnom sva napravili to dolgo pot.«

In obe žabi se objameta, pozdravita in poslovita.

In ves svoj živ dan sta mislili obe: prva, da je Ljubljana takšna kakor Vrhnika, a druga, da je Vrhnika takšna kakor Ljubljana.

U bukovem gozdu.

*Sladka pesem je donela
skozi senčnat bukov les,
dolgo, dolgo je zvenela,
zvon večerni pel je umes . . .*

*Vetrec lahno šepetal je
med vejevjem kakor dih . . .
Med mahovi in cvetovi
pa šumljal je potok tih.*

*Čreda je odšla z dobrave,
mir je vladal črez in črez. —
Ždi se, kakor da bi „lve“
tih molil — bukov les . . .*

Al. Pin.

Pomladne pesmi.

1.

Rožica pod zemljo spava,
pa ji ličeca bledé,
ah, ta zima, dolga zima,
kdaj li bo je konec že?

V domek solnčni žarek pride
in poljubi rožico,
pa tako je nepopisno
strah biló ubožico!

»Nič ne boj se, ljubka moja,
jaz sem prišel te iskat;
solnce me je sem poslalo —
zunaj biva že pomlad!«

In zardela v lica snežna
in ga zahvalila je —
pa črez noč v obleki pražnji
v lepi svet priklika je.

2.

Vesna, deklica nebeška,
hodi po poljani širni,
in besede čudosladke
usta ji šepečejo:

»Solnček, kje so tvoji žarki,
ljubljene cvetice tvoje,
kje ste, ptičke, moje ptičke? —
Jaz sem žalostna!

Tisti hip poljube gorce
vsipljejo ji solnčni žarki,
in v vonjavah tisočerih
rože k nji se nagnejo.

Ptičke drobne priletijo,
sedajo ji v laske zlate,
sedajo na rame bele —
jo tolašijo.

Pesmi pevajo ji sladke,
ona pa jih sluša, sluša,
in nasmehi čudosladki
ji na licih plavajo . . .

3.

Tam po polju, širnem polju
leta mi metuljček mlad;
pa mi toži, pa mi toži:
»Mene nihče nima rad!

Tam iz dalje že prihaja,
ah, ta hladna noč;
strah mi polni srce mlado:
vzame mi življenja moč . . .

Tisti čas vzdrhlijo cvetke:
»Me imamo ga!
K nam samo, metuljček, pridi,
pa ti damo ga!«

In v naročje svoje mehko
litija je vzela ga
in z odejo snežnobelo
je odela ga.

Tam je spaval in tam sanjal
vso je hladno noč;
v rožnem jutru z dihom svojim
zbudil ga je maj cvetoč.

4.

Tam na poljani rožice sanjajo,
v sapici nočni glavice sklanjajo
sredi prelepé pomladne noči.
Nočni metuljčki k njim prihiteli,
v mehka naročja jim glavice deli,
rožice pa se branile so.
»O, nič ne bojte se, rožice miljene,
z metuljčki nočnimi bodite vsmiljene —
bratci podnevni o tem ne zvedo! . . .«
Glavice nagnile in obmolčale vse,
metuljčkom nočnim tiho se vdale vse
in jih poslušale solznii oči. —
Pozno, že pozno se poslavljali so,
oj, in metuljčki, to se smejalii so,
ko so odhajali vsak na svoj dom!

Ivo Danič.

Starinski napis.

Priobčil J. Nabrok.

Naloga.

Priobčila O. B.

Kmetica Urša je nesla v mesto 300 hrušk. Prodajati jih je hotela po 2 za 1 h, skupiti torej 1 K 50 h. Spotoma se oglasi pri prijateljici Rezi, ki je bila tudi pripravila prav takih 300 hrušk; prodala bi jih pa ceneje, po 3 za 1 h. Ker je šla radi opravkov težko z doma, naprosi Uršo, naj proda še njene hruške.

Gredé v mesto, sklene Urša to-le: »Moje hruške so po 2, Rezine po 3 za 1 h; da se ne bom motila, bom jih prodajala po 5 za 2 h.«

Ko je na ta način za 600 hrušk izkupila 2 K 40 h, je šele zapazila, da ima 10 h premalo. Rezi mora dati za 300 hrušk po 3 za 1 h 1 K; nji ostane še 1 K 40 h, in vendar bi bila imela dobiti 1 K 50 h. Če pa obdrži zase 1 K 50 h, ostane za Rezo le 90 h.

Prijateljici sta se sicer pobotali, a Urša še danes ne ve, zakaj je dobila 10 h premalo.
— Povej, zakaj?

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Za kratek čas.

Cigan Cigo je bil potrjen v vojake. Pa je dosegel visoko dostojanstvo. Našili so mu pod brado po eno zvezdo — bil je »frajtar«. Ej, pa je bil ponosen cigan Cigo! To bi ga morali videti, kako moški je stopal! Svalkal si je cigareto. V tem se mu približa gospod general in puha dišečo smodko. Cigan Cigo pristopí h generalu in mu reče: »Dajte, gospod general, da si prizgem cigaret ob Vaši smodki!«

Gospod general pa je bil dober človek in reče ciganu: »Na, pa si prižgi! A v bojoče ne bodi več tako drzen, zakaj ni vsak tako dober kakur sem jaz. In kaj lahko se ti pripeti, da boš moral v luknjo, kjer boš držal »špange!«

A »frajtar« Cigo se vzravna pokonci in reče gospodu generalu: »E, bože moj!

Saj ni tako hudo! Kam pa pridemo, gospod general, če se bomo začeli mi — gospoda — med seboj prepirati in zapirati!«

Pa tudi cigan Migo je bil potrjen v vojake. Stal je pred vojašnico na straži, in gospod poročnik, ki je imel takisto službo, mu je naročil, da ga naj takoj pokliče, kadar zapazi, da se bliža vojašnici general. Poročnik odide po tem povelju v gostilnico ter čaka, da pride ponj Migo. A tega ni in ni. In gospod poročnik ga pride vprašat, ali še ni bilo gospoda generala. In Migo odgovori, da ga še ni bilo. Poročnik spet odide in se vrne črez nekaj časa z istim vprašanjem in odide z istim odgovorom. Zopet preteče nekaj časa, ko pride cigana-vojaka v tretjič vprašat gospod poročnik po gospodu generalu. Pa tudi sedaj dobi odgovor, da gospoda generala še ni. Poročnik zopet odide.

Sedaj pa pride gospod general. A siromak Migo ni poznal gospoda generala, pa ga tudi ni pozdravil, ampak stal je pri miru in ga debelo gledal. Gospod general pa pristopi bliže in mu reče z ostrom glasom: »Zakaj me ne pozdraviš, človeče? Ali ne veš, da sem general?«

Ciganu pa se pri teh besedah razjasni obraz, in ustnice se mu razširijo v glasnem smehu. »A vi ste gospod general!« reče. »Joj, to se Vam bo slaba godila! Gospod »lajkmon« so Vas že trikrat iskal, in ker Vas ni bilo, so vselej napravili strašno kisel obraz!«

*

Drejčku se časih kar ni hotelo iti v šolo. Pa tako je bilo tudi pred tednom dni. »Jej, mama, tako neusmiljeno me ščiplje po trebuhu«, je začel Drejče na vse zgodaj, »jej, dej, tako me ščiplje, da Bog pomagaj!« — »No, pa ostani doma«, so dejali mati. In Drejčku je bilo to po volji. Da bi mu pa mati še bolj verjeli, da je bolan, tarna vse jutro: »Tako me ščiplje, ščiplje . . . « No, pa mati so poznali Drejčka, in zdelo se jim je, da se le pretvaja. Pa so ga izplačali! Spekli so za opoldne lep koláč, da je njega duh kar šegetal po nosu. Kako se bo šele prilegel v želodcu! In opoldne pri obedu so rekli mati: »Glej, Drejče, ker te ščiplje po trebuhu, pa danes ne boš jedel koláč, ker taka jed ni za bolnike tvoje vrstel!« — In glad je ozdravil Drejčka za vedno. Kar nikdar več ga ni ščipalo!

Pregovori.

Govori resnico, uvažuj pravico!
Tudi črna kokos leže bela bajca.
Jesen je bogata, zima rogata.
Močnejše je delo nego beseda.
Jezik lahko bolj rani nego meč.
Kogar je usekala kača, se boji martinčka.
Kakršno drvo, takšen klin, kakršen oče,
takšen sin.
Kolikor je belih vran, toliko je dobrih mačeh.
Konja ne hvalimo po dlaki, nego po hitrosti.
Lepo vedenje je boljše od zlata.
Lakomniku je vedno premalo.
Kar je lepo, to je vsakemu dragoo.
Bogatega bolezen in siromakov prešič slovita daleč.
Ne molči, ko bi mu tri vozle naredil na jezik.
Bogatinec umrje, siromaka pa vzame Bog.
Kdor te prosi na posodo, gre po blatu
zraven tebe, če ti je pa dolžan, se te
na lepem ogiblje.
Po povoženi cesti ne raste trava.
Bog že ve, komu perje lomi.
Lačen sem te kot mačka česna.
S klobasami nikjer ne zapletaj plotú!
Komarje bi koval, ko bi mu kdo delal
podkove.
Kdor ima oblast, temu gre čast.
Ovca cela, volk pa sit — ne more biti.
Nesreča ne orje in ne seje, pa vedno žanje.
Ne stavi prsta med vrata!

Deli sveta in njih prebivalstvo.

V Evropi živi približno 380.000.000, v Aziji 860.000.000, v Afriki 18.000.000, v Ameriki 140.000.000 in v Avstraliji 6.000.000 ljudi.

Pajkov želodec.

Neki učenjak-naravoslovec je ujel pajka in dognal, koliko hrane rabi na dan ta živalca. Vse, kar mu je dal použiti, je dobro zmeril in stehtal. Na ta način je preračunal, da pojé pajek za zajutrek štirikrat, za obed dvakrat, za večerjo pa trinajstkrat toliko, kolikor tehta sam. Pajek je torej dober gost!

Gоворите правилно slovenščino!

Vsi moramo biti ponosni na svoj prelepi, miloglasni materni jezik! V njem smo začeli klicati svoje starše, v njem smo začeli moliti Boga, v njem smo začeli prepevati pesmi in v njem smo začeli razovedati svoje misli, svoja čuvstva in svoje želje. »Ime slovensko tebi sveto bodi, ne srami ga, sramiti ga ne daj!« Tako poje naš veliki pesnik Jos. Stritar. In v resnici moramo vedno in povsod govoriti Slovenci svoj jezik! Po naših šolah se tudi učimo slovenske slovnice, a v drugih slovenskih knjigah izpoznavamo lepoto in bogastvo svoje slovenske govorce. Zatorej si pa moramo prizadevati, da govorimo pravilno slovenščino. Ne smemo je kvariti s tujkami in potvoricami — lepo, gladko in pravilno naj nam teče naša domača govorka! Ta je naš ponos, naša last, naše bogastvo! S tem, da se zavedamo svoje narodnosti in da govorimo pravilno slovenščino, tudi kažemo, da smo izobrazeni Slovenci!

Prebivalstvo avstrijske-ogrsko države.

Po zadnjem ljudskem štetju ima prebivalcev: Dolenja Avstrija 3,086.882, Gorenja Avstrija 809.918, Salcburško 193.247, Štajersko 1,356.058, Korosko 367.344, Kranjsko 508.348, Trst z okolico 178.672, Goriško in Gradiščansko 232.338, Istra 344.173, Primorsko 755.183, Tirolska 850.062, Predarlsko 129.062, Češko 6,318.280, Moravsko 2,435.081, Šlezija 680.529, Galicija 7,295.538, Bukovina 729.921, Dalmacija 591.597 — skupaj 26,107.304. Ogrska pa šteje z vojaštvom vred 19,203.531 prebivalcev, obe državni polovici imata torej skupaj 45,310.835 prebivalcev.

Kava.

Kavi je domovina Azija. Mnogo je pijemo tudi v Evropi, kjer je porabimo vsako leto do 30.000.000 kilogramov, na vsem svetu pa je porabilo do 360.000.000 kilogramov.

Slon je kaznoval nagajivca.

Menažerija Kludcega je sedaj v Kralj. Hradcu. Velik slon vozi vozove zverin. Te dni je peljal zopet tak voz. Otrocišolarji so mu nagajali. Slon je nekaj časa mirno vse prenašal, končno pa je zgrabil najsištejšega nagajivca, ga dvignil z rilcem visoko v zrak, ga parkrat potresel in posadil na tla. Fantiček je na to bežal, kar so ga nesle noge, in je bil prepričan, da ni dobro nagajati slonom.

Dragocena knjiga.

Papež Leon XIII. je dobil pred kratkim knjigo, katere posamezni listi so sami bankovci po 10.000 peset. Nek časopis poroča, da je poslala to knjigo papežu neka bogata in pobožna Španka. — Peseta je španski denar ter je vredna $95\frac{1}{4}$ h našega denarja.

Boj z medvedko.

Kmet Janko Puškarić iz Zagorja je gnal nedavno svoje ovce na pašo. Hipoma je prišla iz gorovja medvedka, si vzela troje jagnjet in izginila. Puškarić je pogнал ovcе domov, vzel ostro sekiro ter šel

medvedko iskat. Našel jo je blizu Zagorja na travniku, kjer je imela v leščevju svoje ležišče. Puškarić je brez strahu naskočil žival ter jo ubil, prodal meso, katerega je bilo $1\frac{1}{2}$ stota, in kožuh ter se tako odškodoval za troje raztrgnih jagnjet.

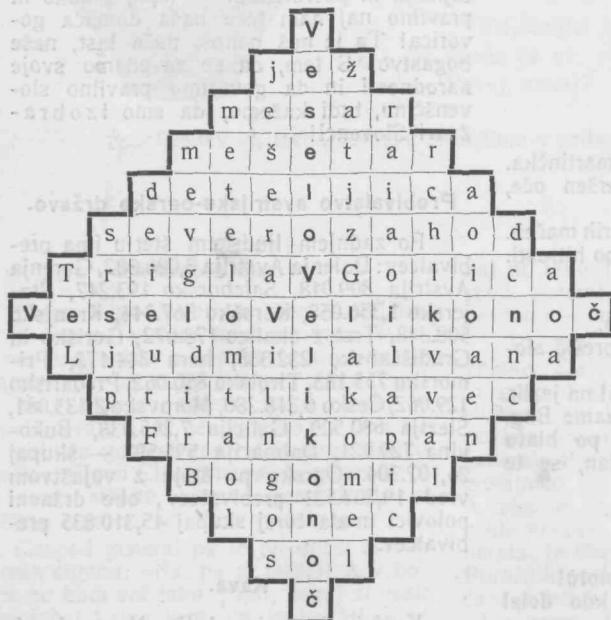
Človeško življenje.

Vseh ljudi živi na svetu $1\frac{1}{2}$ milijarde. Govoré 3000 raznih jezikov in imajo 1100 raznih ver. — Izmed 500 oseb doživijo samo ena oseba osemdeseto leto, izmed 1000 oseb pa samo ena 100. leto. Vsako leto umre okolo 33 milijonov ljudi, t. j. okolo 96000 ljudi vsak dan, 3730 ljudi vsako uro, 60 ljudi vsako minuto in 1 človek vsako sekundo. Vsako leto pa je rojenih povprečno 42 milijonov ljudi. Prirastek bi torej znašal 9 milijonov oseb, a vojne, nenavadne nalezljive bolezni in nezgode zmanjšujejo tudi to število.

Kaj je šola?

Šola je kraj, kjer se blažijo srca in izobrazuje duh. Človek se tamkaj daruje vedam in krepostim, ki so mu najzvestejše in najboljše spremljevalke na nevarnem poti življenja.

Rešitev demanta v četrti številki.

Veselo Veliko noč!

Prav so ga rešili: Srečko Ferjančič, učenec na vadnici v Ljubljani; Milko in Slavko Naglič, učenca v Ljubljani; Ivanka in Anica Gantar na Čatežu ob Savi; Anica Polanšek, učenka v Brežicah; Franc Tevž, Jože Strnad, Franc Mirkil, učenci V. raz. II. odd. okol. šole v Celju; Vekoslav Čander, učenec III. razreda v Zibiki; Andrej Čekada v Ljubljani; Martin Planinšek v Zibiki; Stanko Svetek, četrtošolec v Ljubljani; Minka Orožen, učenka v Trebnjem; Marica Debenjak, učenka v Materiji.

„Zvonček“ izhaja 1. dne vsakega meseca ter stoji vse leto **5 K.**, pol leta **2 K 50 h.**, četr leta **1 K 25 h.** — Izdajatelj, upravnik in odgovorni urednik je **Luka Jelenc**, učitelj v Ljubljani, Rimska cesta št. 7. — Rokopise je pošiljati na naslov: **Engelbert Gangl**, Dunaj (Wien), IX., Porzellangasse Nr. 20, II., III./31.

Last in založba »Zaveze avstr. jugoslovenskih učiteljskih društev«. — Tiska »Narodna tiskarna« v Ljubljani.